

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joan Llacuna a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/joan-llacuna> >

Joan Llacuna

Joan Llacuna

Jaume Farrés

Joan Llacuna i Carbonell va néixer a Igualada el 15 d'octubre de 1905, a la casa familiar del carrer de l'Aragall (actualment Antoni Franch), en el si d'una família de petits

adobers, allunyada de les esferes literàries.

De l'etapa de la infantesa, a més del temps escolar i el temps familiar, té molta importància el temps de joc pels carrers, les places, l'entorn del riu i els afores d'una Igualada que, amb el pas del temps, esdevindrà un referent mític de la seva poesia. Els records i la reelaboració nostàlgica del paradís perdut de la infantesa seran decisius en la seva personalitat i la seva praxi poètica posterior. Gairebé tota la seva poesia neix del record i l'evocació idealitzada d'aquests anys felïços.

Als quinze anys, acabada la formació elemental, entra a treballar a l'oficina local de la Caixa de Pensions, entitat per la qual treballarà fins a la jubilació. Per aquests anys se li desperta l'interès per la literatura que es consolida a través d'una sèrie de lectures que seran la base de la seva formació autodidacta. Paral·lelament a la vocació literària, es desperta en el poeta una profunda consciència religiosa, que no abandonarà fins a la mort.

L'any 1924 publica els primers articles en revistes locals. Més tard, als 22 anys, inicia la seva activitat poètica i publica els primers poemes a la premsa a partir de 1928. Seran anys d'efervescència en què participa activament en iniciatives culturals a Igualada (és un dels fundadors de la *Revista d'Igualada*, el 1929, o del grup Annabis, el 1944) i publica els primers poemes també fora de la seva ciutat natal (en periòdics com *El Temps de Valls*, el 1931, *La Revista* de López-Picó i el suplement literari de *La Publicitat* o *La Veu de Catalunya*).

De l'any 1927 al 1933 fa substitucions itinerants en diverses oficines de la Caixa: Sitges, Balaguer, Barcelona, Tortosa, i Valls. En aquesta darrera localitat, hi coneix Teresa Puig i Garrell, amb qui es casarà l'any 1931. El 1933, quan la parella retorna a Igualada, Llacuna té gairebé enllestit el seu primer llibre de poemes, escrit majoritàriament a Valls, *Ònix i níquel*, que publicarà l'editorial Altés l'any 1934 i suscitarà reaccions diverses. El camí poètic continua amb *Nyora* (1935), un breu recull de poemes que l'autor no arriba a publicar en vida i no passa de ser una provatura de nous camins.

El 1935 neix a Igualada la seva única filla Teresa, al mateix temps que comencen els treballs del que havia de ser el gran projecte poètic de Llacuna, que no culminarà definitivament fins el 1961, quan *Aurora de l'Aragall* tindrà la seva edició popular definitiva.

La guerra civil espanyola suposarà un cop important en la trajectòria vital i poètica de Llacuna. Va ser mobilitzat a mitjans de l'any 1938 i tenim constància que va ser destinat a fer serveis auxiliars d'oficina a Manresa. Per poc temps, perquè amb la retirada de les tropes republicanes passa a França on és detingut en passar la frontera i posteriorment repatriat i tancat en un camp de concentració prop de Santander, d'on el traurà, amb molts treballs, la seva esposa. A conseqüència del tràngol que va suposar l'episodi de la guerra, la seva salut se'n va ressentir i la seva personalitat

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joan Llacuna a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/joan-llacuna> >

va canviar. Llacuna va veure que tot el seu món es trencava, desapareixia, de manera definitiva. L'episodi més dramàtic i il·lustratiu d'aquest trencament és la breu però intensa relació que va mantenir amb [Rosselló-Pòrcel](#). La guerra, la derrota i la mort liquiden una generació d'artistes i els lligams que s'havien establert entre ells estaran definitivament condicionats per les circumstàncies històriques adverses.

Després de la guerra Llacuna no se sent còmode a Igualada. La nova correlació de forces l'ofegava (a nivell laboral, poètic i vital) i el camí que va emprendre a partir de 1944 va ser la fugida. S'instal·la a Rubí, on exerceix com a delegat de l'oficina de la Caixa. No s'integra en la vida social i cultural de Rubí i es limita a complir amb diligència amb les seves obligacions professionals i manté en privat la seva vocació poètica. El silenci poètic perllongat i la introspecció és la resposta que Llacuna adopta davant de la indiferència i el rebuig que els seus versos provocaven.

En aquests llargs anys de crisi Llacuna gairebé no escriu res de nou i es centra a polir i donar a conèixer el que esdevindrà el seu llibre principal, *Aurora de l'Aragall*. El 1947 va aconseguir publicar-ne una edició limitada, minoritària, destinada als bibliòfils, il·lustrada amb aiguaforts de Grau-Sala. L'any 1961, finalment, va poder treure al carrer una edició popular d'*Aurora de l'Aragall*, fet que va portar-lo de nou a l'actualitat literària del país, tot i que el llibre era extemporani i estava completament allunyat dels corrents poètics vigents als anys 60.

Projectarà les seves energies artístiques sobre la seva filla Teresa Llacuna, que iniciava una prometedora i prematura carrera com a pianista de concerts. Li farà de mànager, l'orientarà en la seva carrera musical i professional i l'acompanyarà per Europa en alguna gira de concerts. Tot i això, Llacuna continua retocant la seva obra i reprèn tímidament l'activitat creativa. Centra la seva vida entre Rubí i Barcelona, on anava a passar moltes tardes a l'Ateneu. No va estar mai en la primera línia de l'activitat poètica, periodística ni social del país i es limitava a exercir la seva influència sobre un reduït cercle d'amistats.

El 1965, amb la jubilació, estableix la seva residència a Barcelona. Seran uns anys de reclusió, amb un estat de salut molt delicat i un patiment molt intens en què els dubtes de consciència i la relació amb Déu el tortura i l'oblit de la seva poesia el mortifica. Aquest patiment es deixa veure en el darrer treball, *L'espiga a la mà* (1962), poemes de caràcter místic, publicats pòstumament, on el tema de la mort, la soledat i l'oblit és obsessiu.

Joan Llacuna va morir el 6 d'agost de 1974 a Burzet (França), on passava l'estiu en companyia de la seva filla. Arran de la seva mort en el silenci, algunes veus il·lustres van reivindicar públicament la vàlua del poeta desaparegut.

L'obra poètica de Joan Llacuna és tan breu com intensa. L'any 1977 es va publicar el conjunt de la seva *Obra poètica* (PAM), que va possibilitar -encara que tard- l'accés al conjunt dels versos del poeta igualadí. El valor de la seva obra cal situar-lo en l'esforç d'una colla de poetes ([Rosselló](#), [Espriu](#), [Palau i Fabre](#), [Vinyoli](#)...) per consolidar una poètica personal que se situés més enllà del rigor del noucentisme i dels excessos de les avantguardes. En aquesta línia, Llacuna construeix un univers mític amb materials del record d'unes vivències d'infantesa a la seva Igualada preindustrial. Estilísticament els poemes són molt depurats, de versos brevíssims, suggerint més que explicant, incorporant diminutius, observacions sobre plantes i animals, materials de la cultura popular, toponímia local i un particular sentit del ritme.

[Salvador Espriu](#), en el pròleg a *Aurora de l'Aragall* diu del llibre: "Però aquest llibre és més que això.

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joan Llacuna a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/joan-llacuna> >

És l'expressió del sentiment d'un home que estima amb la més lluminosa i dolorosa intensitat la seva terra, a la qual ha volgut fer l'ofrena del seu cant. És l'esforç commovedor d'un poeta per traduir en imatges d'una límpida i pura noblesa les visions i les sensacions d'un univers desaparegut. És el casal de cristall que un artista ha enlairat amb una estremida gràcia, per convertir-lo en refugi de la seva tendresa i el seu enyor."

Estudis posteriors, publicats en format hipertextual en aquesta mateixa pàgina, han ampliat el coneixement del poeta, han establert, ampliat i comentat el corpus poètic llacunià i ofereixen al lector una multitud de materials i pistes per entrar en el "casal de cristall" a què al·ludia [Espriu](#).

Copyright text © 2002 Jaume Farrés

Tast de textos

Altres

 TXT: Un poema mecanoscrit i corregit

Un poema mecanoscrit i corregit

https://lletra.uoc.edu/anterior/noms/jllacuna/html_especials/jllacunaaltres1.html

Biobibliografia

Bibliografia

 WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya

http://cataleg.bnc.cat/search*cat/?searchtype=a&searcharg=Llacuna+Joan&sortdropdown=-&searchscope=13&searchscope2=13&SORT=D

 WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)

http://ccuc.cbuc.cat/search*cat/a?SEARCH=Llacuna+Joan&sortdropdown=-&searchscope=23

 WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques

<http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/search/C|SLlacuna+Joan|Orightresult|U1?lang=cat&suite=pearl>

 WEB: Articles de l'autor (Traces)

<http://traces.uab.cat/search?f=author&p=Llacuna%20Joan&sc=1&ln=ca>

 WEB: Articles sobre l'autor (Traces)

http://traces.uab.cat/search?ln=ca&p=Llacuna%2C+Joan&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+de+dades+de+llengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=1&of=hb

Comentaris sobre l'autor

Crítica

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joan Llacuna a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/joan-llacuna> >

 WEB: Xirinacs reivindica Llacuna

L'escriptora Olga Xirinacs parla en una entrevista del mestratge de Joan Llacuna.
<http://www.escriptors.cat/autors/xirinacso/comentaris1.html>

 WEB: Ajuntament d'Igualada

La pàgina de la ciutat on va néixer Llacuna.
<http://www.aj-igualada.net/>

 WEB: Llacuna a la biblioteca

El catàleg col·lectiu de les biblioteques de la Diputació de Barcelona permet llegir tota l'obra de i sobre Joan Llacuna.
<http://gw24-vtls.diba.es/vtls/catalan/>
